

Sygn. akt

III AUa 981/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **16 stycznia 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **16 stycznia 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku (...)

w L.

z udziałem zainteresowanej **A. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **4 czerwca 2013 r.** sygn. akt **III U 240/13**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia – emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz zdrowotne za okres od lutego 2005 r. do stycznia 2008 r. oraz od marca do grudnia 2008 r. zainteresowanej A. Z. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...)

W podstawie prawnej powołano art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 1, ust. 1a, art. 4 ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.)

w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027).

W uzasadnieniu wskazano, że decyzją z dnia 16 maja 2011 r. ZUS stwierdził, iż zainteresowana w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2008 r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na rzecz płatnika(...). w L. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) K. J. oraz, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za zainteresowanego jest (...) w L.. Odwołanie od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 27 kwietnia 2012 r. sygn. akt III U 685/11. Następnie zaś apelacja od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 23 sierpnia 2012 r. o sygn. akt III AUa 645/12. Ustalono przy tym wysokość uzyskanego przez A. Z. przychodu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem (...) K. J. za w/w okres, a wykonywanej na rzecz (...). w L.. Kwoty te pokrywają się z przychodem zadeklarowanym jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne przez w/w płatnika w miesiącach powyżej wskazanych. Wysokość osiągniętych przychodów z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz pracodawcy została potwierdzona w trakcie kontroli przeprowadzonej u płatnika (...) przez Inspektora Kontroli ZUS w okresie od 15 września 2008 r. do 24 września 2008 r. oraz w dniu 6 października 2008 r. Dokumenty ubezpieczeniowe złożone niezależnie przez (...) za ubezpieczoną zostały skorygowane. Wskazano również, ile wyniósł przychód zainteresowanej z tytułu zatrudnienia u płatnika (...)w L. za wskazany wyżej okres, na podstawie dokumentów rozliczeniowych złożonych przez w/w płatnika za A. Z..

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca (...) w L., zarzucając: naruszenie - przy rozstrzygnięciu sprawy przez organ rentowy - przepisów postępowania administracyjnego, które mają zastosowanie na podstawie art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w szczególności zasady trwałości decyzji, jeśli zważyć, że organ rentowy w roku 2004/2005 przeprowadzał w (...) kontrolę takich umów pod kątem ustalenia podmiotu zobligowanego do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Ostateczne rozstrzygnięcie w tej mierze ZUS wydał w styczniu 2005 r. Podniesiono, że w wyniku tej kontroli organ nie stwierdził podstaw do objęcia tego typu umów składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, a w sprawie nie zaistniały przesłanki, o których mowa w art. 16 § 1 zd. 2 kpa, do wzruszenia wcześniejszego stanowiska ZUS; zasady wysłuchania stron (bezpośredniości) i ich udziału w postępowaniu, bowiem organ przy wydawaniu decyzji nie przedstawił Zakładowi jakiegokolwiek umowy ubezpieczonej z (...) i nie wskazał kwot, jakie wynikały z tych umów w poszczególnych miesiącach. Organ nigdy nie wysłuchał tak przedstawiciela ZOZ, jak i samej ubezpieczonej na okoliczności, które ustalił w skarżonej decyzji, co uzasadnia postawienie zarzutu, iż przy wydawaniu skarżonego rozstrzygnięcia organ naruszył zasady, jakie obowiązują przy wydawaniu indywidualnego rozstrzygnięcia. Wskazując na powyższe podstawy, wniesiono: o zmianę w całości zaskarżonej decyzji, jako rażąco naruszającej prawo.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu po przeprowadzeniu rozprawy, z udziałem w charakterze zainteresowanej A. Z., wyrokiem z dnia 4 czerwca 2013 r. oddalił odwołanie (...) w L..

W pierwszej kolejności Sąd wskazał, że A. Z. w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2008 r. była zatrudniona w (...) K. J. w D. na podstawie umów zlecenia w ramach których miała sprawować dyżury pielęgniarskie oraz wykonywać opiekę w domu pacjenta. (...) opłacał od umowy zlecenia zawartej z zainteresowaną składki na

ubezpieczenie zdrowotne. Sąd wskazał, że przychód, jaki uzyskała zainteresowana z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia zawartych z płatnikiem (...) w D. w poszczególnych miesiącach pracy, zleceniodawca wyszczególnił w wykazie umów ze zleceniobiorczynią. Kwoty te pokrywają się z przychodem zadeklarowanym w raportach imiennych o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne ZUS RZA, jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne przez płatnika (...) w D. w poszczególnych miesiącach pracy. Sąd wskazał, że organ rentowy zawiadomił płatnika (...) w L. i ubezpieczoną A. Z. o wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu w sprawie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe zainteresowanej podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika (...) w L., a także o jego zakończeniu. Wnioskodawca (...) w L. – jak podał Sąd Okręgowy - złożył uwagi i wnioski do tych zawiadomień.

Dalej Sąd ustalił, że praca zainteresowanej A. Z., w ramach umowy zlecenia z (...) K. J. w D., była rzeczywiście świadczona na rzecz (...) w L., z którym pozostawała w stosunku pracy, wskazując szeroko na ustalenia dotyczące charakteru tej pracy i fakt, że (...) w D. był jedynie pośrednikiem

w wykonywaniu umów o współpracę. Wskazał w tym zakresie na treść decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 16 maja 2011 r. w której ten stwierdził, że A. Z. w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2008 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na rzecz płatnika (...) w L. w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) K. J., a także że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za ubezpieczonego jest (...) w L.. Wskazał także na wyroki Sądu Okręgowego w Przemyślu i Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie oddalające odpowiednio odwołanie i apelację wnioskodawcy.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawcy, dotyczące przesłuchania pracownika ZUS, bowiem uznał, że wnioski te złożone zostały na okoliczności wynikające z treści dokumentów, które uznał za w pełni wiarygodne. Sąd uznał, iż złożone wnioski zmierzają jedynie do wydłużenia toczącego się postępowania.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd powołał art. 4 ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i wskazał, że użyte w ustawie określenie przychód oznacza - przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Dalej Sąd przywołał art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wskazując że dla ubezpieczonych o których mowa w drugim z tych przepisów, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

W ocenie Sądu I instancji ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności z wykazu umów ze zleceniobiorczynią dotyczącego zainteresowanej wynika, jaki przychód uzyskała z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem (...) w poszczególnych miesiącach pracy. Kwoty te pokrywają się z przychodem zadeklarowanym w raportach imiennych o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne ZUS RZA, jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne przez płatnika (...). Sąd podkreślił, że wnioskodawca nie zaoferował ani w toku postępowania przed organem rentowym, ani w postępowaniu sądowym żadnych wiarygodnych dowodów, które podważyłyby wysokość uzyskanego przez zainteresowaną przychodu ustalonego na podstawie powyżej wskazanych dowodów. Ustalając podstawę wymiaru składek uwzględnia się wyłącznie prawidłowo i niepodważalnie udokumentowane wysokości przychodów osiągniętych z pracy, nie ma możliwości stosowania domniemania co do wysokości wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia. Ponadto organ rentowy na podstawie dokumentów rozliczeniowych złożonych przez płatnika (...) w L. za zainteresowaną ustalił, jaki przychód osiągnęła

ona z tytułu zatrudnienia u w/w płatnika, a wysokość tego przychodu w toku niniejszego postępowania nie była kwestionowana. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zatem kierując się treścią powołanych wyżej przepisów prawa, a ponadto dysponując dokumentami, z których wynika przychód uzyskany przez A. Z. z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) w L. oraz przychód uzyskany przez zainteresowaną z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej z płatnikiem (...) K. J. w D. za okres od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2008 r., ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne zainteresowanej w spornym okresie w kwotach wynikających z zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia te w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzą wątpliwości, stąd też stanowisko organu rentowego uznał za słuszne.

W podstawie prawnej Sąd powołał dodatkowo art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Powyższe orzeczenie zaskarżył apelacją wnioskodawca (...) w L.. Zarzucając:

- naruszenie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,
- naruszenie art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez zaakceptowanie decyzji której wydanie nie było poprzedzone postępowaniem o którym mowa w tym przepisie,
- powołanie się w decyzji na niedookreślone i indywidualnie nie zidentyfikowane przychody zainteresowanej z tytułu umów zlecenia,
- pozbawienie skarżącego i ubezpieczonej możliwości obrony praw w toku postępowania administracyjnego poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji,

wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku jak i poprzedzającej go decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

W uzasadnieniu skarżący podnosił, że organ rentowy przed wydaniem decyzji dopuścił się naruszenia podstawowych zasad postępowania administracyjnego, co skutkowało jego nieważnością. W szczególności nie przedstawił wnioskodawcy treści umów zlecenia które zakwalifikował jako odpowiadające dyspozycji art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, uniemożliwił stronom czynne uczestnictwo w postępowaniu poprzez rezygnację z wysłuchania przedstawiciela ZOZ i zainteresowanej, nie przedstawił danych dotyczących umów zlecenia wykonanych na rzecz skarżącego co uniemożliwiło mu odniesienie się do merytorycznych przesłanek decyzji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona w imieniu wnioskodawcy jest całkowicie nieuzasadniona i jako taka na uwzględnienie nie zasługuje.

Wbrew podniesionym w niej zarzutom i przytoczonym na ich uzasadnienie twierdzeniom wyrok Sądu Okręgowego jest wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, a w sprawie nie występują przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te które ze względu na zapis zawarty w art. 378 kpc - Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je jako swoje. Akceptuje w pełni wydane rozstrzygnięcie jak i ocenę prawną sprawy dokonaną przez Sąd I instancji.

Apelacja w istocie sprowadza się do kwestionowania podlegania przez zainteresowaną ubezpieczeniom społecznym i obowiązku opłacania za nią składek na te ubezpieczenia przez jego pracodawcę, a w dalszej kolejności przebiegu postępowania przed organem rentowym. W tym miejscu wypadnie przypomnieć, iż kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym jak i wskazania płatnika składek za A. Z. z tytułu pracy wykonywanej w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) została już prawomocnie rozstrzygnięta wyrokami Sądu Okręgowego w Przemyślu z 27 kwietnia 2012 r. sygn. akt III U 685/11 i Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 23 sierpnia 2012 r. o sygn. akt III

AUa 645/12. Tym samym powołanie w apelacji art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jak i kwestionowanie przyjęcia jako podstawy wymiaru składek przychodu uzyskanego przez zainteresowaną z tytułu umowy zlecenia, nie może odnieść pożądanego skutku, gdyż jest w istocie podważaniem prawomocnego orzeczenia. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, skarżący w toku postępowania nie wykazał, by tak przyjęta podstawa wymiaru składek była błędna.

Również podniesione zarzuty odnośnie przebiegu postępowania przed organem rentowym nie są zasadne. Sprowadzają się one do kwestionowania możliwości obrony praw przez wnioskodawcę w toku postępowania przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Tymczasem jak ustalił Sąd Okręgowy płatnik jak i zainteresowana zostali zawiadomieni o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. Z.. Wnioskodawca złożył uwagi i wnioski do tego zawiadomienia. Następnie zostali zawiadomieni o zakończeniu tego postępowania. Nie sposób więc zgodzić się z tezą apelacji, iż został pozbawiony możliwości obrony swych praw na tym etapie postępowania. Podkreślić należy, iż rezygnacja z wysłuchania stron w toku postępowania przez ZUS, nie może zostać uznana za naruszenie prawa do obrony interesów, skoro wnioskodawca pisemnie przedstawiał swoje stanowisko w sprawie, nadto mógł on w toku postępowania przed Sądem podważyć merytorycznie zaskarżoną decyzję, czego skutecznie nie uczynił.

Mając powyższe na uwadze wniesiona apelację należało oddalić, a to stosownie do art. 385 kpc.